

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam, 54. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Vasárnap, július 28.

A tespedő A harmadik nem.

politika

zöldelő berkeiben nem hallik más, csak a kormányparti szubvenciók fölemilék dicsőítő csattogása, a melyek bérért, koncert hozsánákat zengedeznek Tisza István cipője talpához és mámoros eszeveszettséggel vegyelemezik a köhüntéseket, tüszszentéseket, amelyek a rapid törvényhozási rekord közben Attyauristenük geszti kebelebl feltörtek és a melyek áldást, rendet, alkotmányt és szubvenciót köhüntettek, tüszszentettek belé a haza sorsába.

Hogy kicsoda a politikai közéletben gróf Zichy János, azt nem szükséges részletesen ismertetni. Elég annyi, hogy egyik legagilisabb lovagja a reakciónak, a sötétségnek és protektorai, — ha valaki keresné őket — nem lent, az ország szívében lakoznak, nem a nép bizalma viszi a bársonyszékbe, hanem magasabb helyről segítik bele, ahol szívesen támogatnak minden reakciós törekvést, ha mindjárt az ország kárára is.

Ha semmi más visszariasztó nem lenne Zichy János egyéniségében, teljesen elegendő lenne a népszerűségéhez már az is, hogy az a párt, amely a «munka» nevet kompromittálta két éven át, vakon, szó nélkül vállalja őt.

Nem hisszük, hogy Justhék és külföldösen a szociáldemokraták, akik ma urai a néphangulatának, még csak szót is váltsanak Zichy Jánossal a kibontakozást illetőleg, de azért nem lehet megjegyzés nélkül keresztül siklanunk a elvetődött terv fölött.

Mert szomoruan, gyászosan jellemző dolog az, hogy most, mikor az ország azt várja, hogy a felháborító gatszágok, lelketlen törvénytíráások után elégtételt kap, mikor a nép azt reméli, hogy ráköszönt egy liberális korszak, mikor a választói jog megvalósulását várja minden néposztály, hogy akkor egy gróf Zichy küldjenek ránk, attól várjuk, hogy ez fogja nekünk fekete markában elhozni az áhitott javakat.

Szegény, szomorú ország, a hol így néz ki a megváltás!

A nő a gyöngébb nem, a Korán szerint minden gyöngörök forrása, a férfi következőleg gyöngéden bánik vele. Híres költők és nyavalgyó lantosok is fejlesztették a női kultuszt, ha másért nem, hát mindenestre azért, hogy témájuk legyen. Már pedig a szerelem ezernyi misztériumába hasztalan szól bele a biológia egyre jobban tökéletesedő tudománya, a költő szemét hung a tudománye lött egy alkalmas, testhez álló riméret, s odahelyezi alkotásában a nőt, a hitvest és az ideált egyaránt, ahonnan a valódi életben akérhányszor durva mozdulatokkal taszítja le.

Valamely babonéból ráfogták a magyarokra is, hogy lovagias nemzet. Előkelő idegenek, akik csak annyit tudnak rólunk, hogy nyeregben puhitjuk még mindig a Marischgét és villogó gaththékba van szedve a stikkoschok által alkotott minden törvényünk, — külön kiemelik, rólunk szólván, hogy a lovagiasságunk az különös valami. Mert semmi kétség benne, a magyar embert már gyermekkorában tschárdáschba fojtják, ha nem lovagias és nem becsül meg a nőt. Ez a híresztelés épp oly babonés, mint a lényege. A bácskaiakról is azt tartja a legenda, hogy szívós jó ivók. Holott a bácskaiak sem isznak többet, mint a dabasi kántor, legfeljebb egynemely fajbűszke ifju tartja kötelességének, — hogy ez a legenda holmi virtuskodásokban a valódi látszatot is keltse néha.

Valljuk csak meg őszintén, hogy sehol sincs a nő annyira elhagyatva, mint minálunk. A nyugati államokban késő éjjel egész férfi-suit kíséri haza a magános nőt, hogy baja ne essék. A lovagias magyar nemzet aranyifjai is megteszik ezt, de olyan módon, hogy Amerikában már az első lépésnél belemértották volna őket az aszfaltos katlanba. Mert a magyar tempó eltéveszti a mértékeket s mi-

nélunk szeretik snájdígságnak minősíteni azt a neveletlenséget, amely komisz, ordenére a megnyilvánulásaiban.

Azonban az egész világon föltűnt már a harmadik nem, az önállóságra törekvő nő, aki forradalmat szeretne szervezni a maga egyenjogúsítása érdekében, jogokat követel s mert megkeresi a kenyerét, a férfi mellé akaré llani azokban amunkákban, amiket kizárólag a férfiak tudnak helyesen elintézni. Magyarországon csak a megmosolygásig jutottak el jöllehet, ez a mosoly nem egyenjogu azzal, amivel a női szépségnek, az örökké hajszolt, természetes bájnak adózik a nemzet lovagias fia. Egészen más a helyzet Angliában. Ott már vannak apró, forradalmi előcsatározások a forradalom mindazon kellékeivel, amik a csöcselék fogalmában jutnak kifejezésre. Ha igaz volna, hogy jogokat csak erőszakkal, durvasággal, az izlés teljes mellözésével lehet kivívni, akkor reménykedhetnénk a szüffrazettek, hogy célt érnek. A tétel azonban nem igaz és legkevésbé az angol megnyilvánulásaiban. A nőt Angliában nagyobb kimélet, udvariasság kíséri, mint bárhol. De minden kiindulásnak alapja az, hogy aki tiszteletet, előzékenységet arrogél, tegye is magát méltóvá a tiszteletre. Herczeg Ferencz meg mert nemrégiben kockáztatni iazt az igazságot, hogy ez a tisztelet nem feltétlenül kötelező. Tovább ő sem ment, mert országunk szerencsétlen renoméja már olyan, hogy Balkánná nálunk a tizedrészevel is annak a gondolatnak, amit a nyugati államok bármelyike megvalósít.

Anglia azt követeli most, hogy a féktelen, rakoncátlankodó, hisztériás harmadik nemet botozzák meg. Az egész művelt világon nem akad ember, aki nem látja, hogy a szüffrazettek eljárásának módja megérett az örültek háza számára. — Hogy mennyit ártnak ostoba viselkedésükkel a női mozgalomnak és a női

haladásnak egyáltalában, ezt csak azok tudják megítélni, akik maguk is a mozgalom harcvonalában állnak és azon fáradoznak, hogy nőtársaiknak szóval és tettel jó helyzetet, kedvező viszonyokat szerezhessenek a megélhetésre. Mindenütt, ahol komoly férfiak segítik e törekvésükben a nőket — már pedig e férfiak támogatása igen fontos — most el kell különíteni ezt az asszonyi mozgalmat a szavazati jogért küzdők mozgalmától, mert mindenütt iszonyattal látják ez utóbbiak meggondolatlan cselekedeteit. Aminthogy az isten mentesen meg minden közügyet a hisztériától, a hisztériáktól. Eppen ez a viselkedés az, amely visszaközásra kényszeríti a női jogok minden harcosát s meggondoltságot ébreszt, szabad-e az alkotmánynak ugynevezett sáncaiba olyan elemet is beereszteni, amely — legalább időszakokra — beszámíthatatlan.

A botbüntetés ötlete mindenestre meglepő, de meg kell barátkoznunk vele, ha olyan kulturálm hangoztatja a szükségességét, mint Anglia. Az a tétel itt is, ami mindenfelé. Mindössze Angliáé a dicsőség, hogy elsőnek mert kimondani. Ha a nő egyformán tekint magát a férfivel, ha elhagyva a nőiességet, beáll a sokszor durván küzdők sorába (mert biz az élet nem válogathat az eszközökben), érje akkor mindaz, ami a férfit éri. És ne számítson több kiméletre, mintha férfi volna. Ne hangoztassa többé a nemével járó és annak érdekében elvárható előnyöket, hanem legyen teljesen egyenrangú, egyenjogu a kellemtelenségekben is. Tisztelet-becsület a női agyvelőnek, senki sem fogja föl bűnéül, hogy judiciumban, beszámítási képességben, megbízhatóságban gyöngébb a férfi agyvelejénél. Azonban képzelje el mindenki, mi csoda kegyetlen alulkerülés lesz ennek a vége, nem is beszélve arról a pótolhatatlan veszteségről, amit a női báj, a megfinomultabb egyéniség, az asszonyi szeleidség kipusztulása okoz. Az asszonyok a saját érdekükben legyenek továbbra is azok, akik eddig voltak. Gyöngédek, gyöngék. Van a közéletben amugy is elég állhatatlanság, minek azt még szaporítani! Maradjon ez a szerelmi élet sajátossága.

Butorok

legelőnyösebben a Csapó- és Piac-utca sarkon levő Butorcsarnokban szerezhetők be

Nemzeti Orfeum és Kabaret

Petőfi-tér 9. A vasútállomással szemben.

Teljesen új társulat! Világvárosi attrakciók!
Naponta új bohózatok.
Kezdeté 9 órakor. Belépő-díj 1 korona.
Számos látogatásért esedez az Igazgatóság.

Készül

a talár.

Bírók, ügyészek, ügyvédek számára.

Az igazságügyminiszterium Székely Ferencz minisztersége óta az igazságügyi szervezetek szabályaiban igen nagy reformok tervezetét készíti s a tervezet nagy, egészen különös intézkedéseket kíván életbe léptetni. A tervezet egyes intézkedéseiből eddig is került nyilvánosságra valami s am nyilvánosságra került, az nagy meglepetéssel szolgál nemcsak a jogélet terén dolgozók, hanem az egész közvélemény számára. Nyilvánosságra került és foglalkoztatta a sajtót is az a terv, hogy az itélő bírák számára a tárgyalásokon kötelezővé tegyék a talár viselését.

Eddig nem lehetett biztosan tudni, hogy komoly terve-e ez az igazságügyek miniszterének. Most a miniszterium értesítette az igazságügyi hatóságokat arról, hogy elkészült a törvényjavaslat elődöntő tervezete s valamennyi igazságügyi hatóságnak elküldötte a tervezetnek a lényegesebb intézkedéseket tartalmazó kivonatát. A miniszteri leirat véleményét kér az igazságügyi hatóságoktól, mielőtt a végleges szöveget megállapítaná.

Az egész tervezet igen érdekes újításokat kíván életbe léptetni. Az újításokat annyira új csapásokon kívánják keresztülvinni s a megvalósítása lőtt még annyi vitára fognak alkalmat adni, hogy egyelőre még főleg az azoknak komoly bírálatába bocsátkozni. Csak röviden ismertetjük azokat a nagyszabású tervezet újításokat, amelyeket a miniszterium most elkészült tervezete magában foglal.

Nincs többé aktacsomó.

A miniszter leirata közli, hogy az új rendet az új polgári perrendtartás életbe léptetésével kapcsolatban kívánják megvalósítani. Az új perrend a bírák munkáját megszorítaná, a bírák szaporítását azonban az államkassza nem bírja, ezért úgy okoskodik, hogy a bírákat az adminisztratív hivatali teendők alól felmentse s a bírák semmiféle egyéb nem dolgoznak, csak tárgyalnak és ítéletet hoznak.

A segédhivatalok, kezelőszemélyzet s a bíróságok és ügyészségek nem bíró alkalmazottai pedig a róluk szakadt terhet úgy viselnek, hogy megszűnne az akta-intézés. A szóbeliség és közvetlenség elvét honosítanék meg az adminisztratív munkák minden vonalán. Jelentéstételek, vizsgálatok, fegyelmi eljárások, kinevezések, küldetések ezután nem írásban történének, hanem szóbelileg, személyes érintkezés és telefon útján; a tisztviselők tolytonos utazásával, hivataltól-hivatalig és város-tól-városig. A hivatali vezetőknek — ilyen állás szervezve lesz — pedig a saját hivatalukban joguk lesz olyan

rendszerket életbe léptetni, amilyent akarnak és jónak látják, a törvényszéki elnököknek szintén. A helyes rendszernek megbeszélése végett állandók lennének a tisztviselői értekezletek.

Nők a bíróságokon.

A kezelőszemélyzet tagjai, a tisztviselők és alkalmazottak így teljesen megszabadulnának az írásmunkáktól. A másolási munkálatok elvégzésére pedig nőket alkalmaznának a bíróságokon és ügyészségeken. S ennek indokolásaként pedig ezt mondja a miniszteri leirat:

a női munkaerő olcsóbb;
a férfi alkalmazottak számára a másolási munkák gyötrők, egyéni érvényesülést teljesen megakadályozók voltak;

a nők és férfiak egy hivatalban való alkalmazása nem kifogásolható morális szempontból, mert a bankok és magánvállalatok irodáiban is bevált az ilyen rendszer;

a tisztviselők feleségeik és leányaik számára is nyújthatnak kenyérkeresetet.

A nők alkalmazására korlátul csak azt állítják fel, hogy házastársak a hivatalban ne kerüljenek teljebbalói vagy ellenőrzési viszonyba.

Az egyenruha.

A tervezet a bírók, ügyészek, ügyvédek, jegyzők és joggyakornokok számára tenné kötelezővé a tárgyalásokon az egyenruha viselését. Az egyenruha talárból és fővegből állana, a tekintély emelését kívánja szolgálni. A bírók talárja egyszerű, fekete színű, a mellén koronás címer. A kuriai, téblai, törvényszéki és járásbírói bírák egyenruhájának a megkülönböztetését a címer színe, nagysága és alakja tenné lehetővé. Az ügyészek talárja ugyanilyen. A jegyzők és joggyakornokoké annyiban különböznenek, hogy nem lenne rajtuk címer. És a talár viselése minden bírósági tárgyaláson kötelező lenne.

Az ügyvédek szintén kötelesek lennének a tárgyalásokon talárban megjelenni, csak a járásbírói tárgyalásokon nem.

Ugy, mint a katonáknál.

Az ügyvédi talár meghonosításáról a miniszteri tervezet a következőket mondja:

«Az ügyvédi talár lényegében meg egyezzen a bírói talárral, de ettől esetleg a szövet eltérő színében különbözzenek. Az ügyvédi talár viselésének kötelező volta a fenti korlátok között igen fontos volna az ügyvédi és bírói, valamint az ügyészi funkciók egymáshoz közel álló viszonyának kidomborítása végett. — Emellett egyrészt az ügyvédi tekintélyt, másrészt a külsőség előrelátóhatóságát alkalmas lenne az ügyvéd és bíró közötti viszony javítására is.»

S hogy ez így lesz s nem más-képen, arra vonatkozólag a katonaságot hozza fel. A katonaságnál — mondja a miniszter — a katonák egymásiránti tiszteletét, a kollegiális ragaszkodást semmi egyéb nem teszi, mint az egyenruha.

Ezen indokolás után még azt közli a tervezetből, hogy a bírók az ítélet kihirdetése alatt nem felállással tisztelik meg a királyt, hanem a fővegylemelésével.

Helyőrségi

változások az új véderőtörvény folytán.

A véderőreform megszavazásával nagy reformokon megy át a hadsereg. Miután most már a véderőjavaslatokat Ausztriában is megszavazzák, az elkövetkező négy esztendő leforgásán belül teljesen új képet nyernek a helyőrségek és a katonák száma jelentősen szaporodik a városokban. Mindenekelőtt változás lesz a közös ezredeknél is. A közös gyalogezredek a jövőben három zászlóaljából állanak, zászlóaljanként egy gépfegyver-osztaggal. A legénység létszámát némileg növelik, mert a mesteremberek a jövőben nem tarthatnak a századok békeállományában. Sokszorosan nagyobb változások ígérkeznek a honvédségnél. A honvédség átszervezése folytán a honvédkerületek teljesen hadosztályjellegűek lesznek, ami a kerületi székhely katonai jelentőségét növeli. Most 12.500 legényt soroznak be a honvédséghez évenként. Az új javaslat ezt a létszámát a kétszeresére, vagyis 25.000 emberre emeli s ennek a révén növelik a gyalogság, valamint a lovaság állományát, kifejlesztik hadosztályokká a honvédkerületi parancsnokságokat és letízetnek honvédtüzérséget és honvéd-utászcsapatot is.

Tudott dolog, hogy a honvédegyalozredben ezidő szerint minden honvédszázad öt tisztből és ötven legényből áll. Az állomány tehát nagyon kicsiny, ami egyfelől megnehezíti békeidőben a kiképzést, másfelől meglassítja az átmenetet a békeállományból a hadi állományba s ezzel károsan befolyásolja a honvédség harcikészségét. A honvédelmi kormány arra törekszik, hogy a honvédséget másodrendű állapotából, tehát jelenlegi helyzetéből és kicsiny kereteiből elsőrangú csapatává fejlessze, amelynek jövőre ugyanolyan harcikészsége legyen, mint a közös hadseregnek, a gyalogság békeállományát ötven főről kilencvenkét főre emelik, mint a közösöknél, úgy hogy a jövőben minden honvédszázad a tervezett reform keresztülvitele után öt tisztből, illetve zászlósból és kilencvenkét emberből, összesen tehát kilencvenhét főből áll. A honvédségnél minden kerület szekerészcsapatot is kap, aminek természetesen székhelye a kerületi székhely.

Az új szervezettel a honvédlovaság átszervezése is megtörténik. A kicsiny békeállomány megnehezíti nemcsak a legénységnek, és a lovaknak, hanem a felsőbb és alsóbb tiszteknek is kiképzését, akik békeidőben ötven lovassal rendelkeznek, háboru idején pedig háromannyi embert kapnak a kezük alá, akiket csak akkor lehet kellően vezetni, ha erre már békeidőben kellően megtanították és begyakorolták őket. Ez oknál fogva a honvédhuszárság svadronjait megnövesztik ötvenről legalább 100 lovasra, így a huszárlaktanyákat is ki kell bővíteni, amál inkább, mert a huszárezredek mindegyike négy fegyverosztágot kap.

A teljes önállósítás céljából min-

den honvédhadosztálynak meglesz a saját utászformációja is, még pedig minden hadosztály alighanem honvéd utászzászlóaljat fog kapni három-három századdal, amelyek közül az egyik a távirati szolgálatot, a másik pedig a technikai szolgálatot fogja teljesíteni.

A szemézés

Ha az asszony flörtöl.

Senki se merje azt állítani, hogy itt történt ez a pikáns eset. Mi sem mondjuk, hogy itt történt, ellenkezőleg: valamelyik szomszédos város a színhelye ennek a históriának. — Olyan város, ahol szintén volt kabaré, vannak főhadnagyok és forrák kacsintanak a szé p asszonyok. Tehát egy hársfaillatos estén két főhadnagy pikkolózott a villanyfényes kávéház terraszán. Közéle hozzájuk egy fiatal üzletember ült bájos kis feleségével. Az egyik főhadnagy s a kis feleség néha úgy összenéztek... Aratlan nyári flört — gondolták, a kik észrevették ezt az össze-összenézést. Nem is volt az más.

— Anyuskám, — szólott éjfél tájban a férj az ő okos kis feleségének — talán már haza is mehetnénk.

— Igen, talán, nem bánom — felelt a nő.

S a férj fizetett és szépen távoztak. Közvetlen ama tiszt mellett tsimultak el, aki úgy nézett... S amikor az asszony halkan ellépett mellette, a főhadnagy ur gyorsan oda-lehelte az asszonynak:

— Holnap jöjjenek a kabarába.

A férj nyugodtan karonfogta feleségét s mikor néhány lépést távoztak, megszólalt halkan, de erélyesen:

— Asszony, hallottam, mit mondtott a főhadnagy Holnap a kabarába... Mit jelent ez? Mi dolgoz van nekem azzal a tiszttel? Mi? Felelj, mert eltöröm a derekadat!

Körülbelül ezt mondotta a férj. Nem tudjuk, mit felelt az asszony, de azt tudjuk, hogy a férj másnap — egyedül jelent meg a kabarában, a hol energikusan fixirozta a főhadnagyt, ki azonban nem reagált.

Ezek után nem tehetett mást a férj, minthogy levelet irt a főhadnagnak s lehetőleg udvarias hangon magyarázatot kért tőle a felesége megszólítása miatt. S a főhadnagytól néhány nap múlva megérkezett a magyarázatot tartalmazó levél.

A magyarázatban elsősorban is bocsánatot kér a főhadnagy, a miért megszólította az asszonyt. A legudvariasabb, legszebb hangon kérezer bocsánatot. Hanem aztán megmagyarázza, hogy miért merte ezt megtenni. Azért, — írja, — mert őnagysága azelőtt két estén át nagyon kedvesen, biztatón, bátorítón viselkedett vele szemben. Egy kávéház terraszán két estén át folyton koketált vele őnagysága, érdekes és izgalmas szemjatek fejlődött ki közöttük s ezt az egész flörtöt őnagysága kezdte. Ő tehát, — írja a fő-

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használati valódi ártás gyomorhajosoknak, szék-
szorulásban szenvedőknek.

Kapható lebecszen és váltakozó módon

Igmandi keserűvíz

gyógyászatiában és jobb fűszerálatban.

az elrontott
gyomrot 2-3
óra alatti tel-
jesen rendbe
hozza.

Örült ember rémtette

Véres garázdálkodást vitt véghez tegnap délután Diener Pál turtarebesi nagybirtokos uradalmában egy örült aratómunkás. Az örült ember egyik aratómunkás fejét fejszével kettéhasította. A vér láttára az ember egészen megvadult s garázdálkodni kezdett. Nagy nehezen sikerült az örültet lefogni és bekisérni a csendőrségre, ahol azután őrizetbe vették. Az örült ember áldozata, akit hét árva sírat, rögtön meghalt.

Diener Pál turtarebesi nagybirtokos uradalmában most végzik az aratósi munkálatokat.

Az aratók legnagyobb része beregi és dobronyi illetőségűek, akik már több éve állanak a nagybirtokos szolgálatában.

Tegnap délelőtt tizenkét órakor az aratómunkások ebédhez ültek. A munkások csendes beszélgetés közben fogyasztották el a mindennapi ebédet. A munkások egyrésze már megebédelt, s a tanya udvarán egy nagy terebélyes eperfa alá lefeküdtek pihenni, a másik részük pedig még az asztalnál ült.

Egyszerre egyik munkás felugrott hirtelen az asztal mellől s éktelen kiabálással s szitkozódás közepette feldöntötte, majd garázdálkodni kezdett. A munkások ámulva nézték térsük garázdálkodását, aki földhöz verdeste a tárgyokat, majd elszaladt az uradalomban tartózkodó Diener Pálhoz és kérték, hogy utasítsa rendre a garázdálkodó munkást.

Míg a munkások a nagybirtokosnál jártak, addig a tanya udvarán egy véres tragédia játszódott le. A megörült ember felkapott egy nagy fejszét, odarohant egyik alvó társához, Tetz Mihályhoz s annak fejét kettéhasította.

A szerencsétlen ember jalkiállítás nélkül, holtan terült el a földön. Az örült ember a vér láttára egészen megvadult s újabb csapást mért áldozata véres fejére. A garázdálkodó örültet nagy nehezen sikerült megfékezni és átadni a csendőröknek, ahol rögtön vallatóra fogták. A gyilkos arató munkás nem akart vallani, folyton nevetett és értelmetlen dolgokat beszélt, majd kijelentette, — hogy ő azért ölte meg a társát, mert az aratók istene parancsolta neki.

A csendőrség a letartóztatott gyilkost orvossal megvizsgáltatta, a ki megállapította, hogy a gyilkos közveszélyes örült. A gyilkosságról értesítették a királyi ügyészséget, a honnan kiszálltak a helyszínére s a hullát felboncolják. A szerencsétlen véget ért embert hét árva síratja.

A gyilkost beszállítják az ügyészsáig valamelyik elmeorvóintézetbe, sőt fogházába, ott lesz mindaddig, el nem szállítják.

Modern és a legjobb Villamos berendezések.
rendelje meg
FÖLDVÁRI-nál
üzleti telefon 168
gyári telefon 816
Tanuló felvétetik.

Megrendítő katasztrófa

Szerencsétlenség a viharágyu barakkban. Felrobbant puskaporos zsák. Megrázó jelenetek.

Tegnap este borzalmas katasztrófa történt a nagyváradai szőlőhegyen. Az egyik telep viharágyu barakkjában puskapordörgéssel akarták megfélemlíteni a tornyosuló felhőket. Az ágyut kezelő vincellér vigyázatlansága folytán egy égő szikra belepattant a kéz alatt fekvő puskaporos zsákba. A lőpor hatalmas dörrenéssel explodált és négy leányt, meg a vincellért fekete roncs-sá égetett. A megrendítő katasztrófa áldozatait késő este szállították be a Bihar-megyei közkórházba.

Tudósításunk a következő:

A katasztrófa első híre.

Tegnap este 7 órakor a Bihar-megyei közkórházból telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy sürgős kiszállásra van szükség, mert öt összegegett embert vittek be, valamennyi haldoklik és tallán csak percek kérdése, hogy ki lehet-e még őket hallgatni.

F. Fehérruhás kórházi szolgák, kékmándlis falusiak, emberek, asszonyok, apácák adták ideges összevisszasággal az első hírtöredéket:

— A Wirth és Umlauf-féle szőlőben történt. Este a vincellér a közeledő felhőkre viharágyuval akart ráijeszteni. Négy leányt, akik dologból jöttek, behívott magával a barakkba. Azt mondják, a vincellér égő cigarettával ment be és úgy mutogatta a puskaporos zsákokat, meg az ágyutöltést a leányoknak. Aztán egy szikra kipattant. Bele a zsákba. A lőpor nagyot lobbant, messziről csak egy tompa pukkanást lehetett hallani. Utána borzasztó sikoltozásokat. Mire a messze dolgozó szőlőkezelő egyik társával oda rohant, már csak ötf ekete test tetreggett előttük. Nem volt emberi ábrázatuk. Rettenetes.

A műtő-szobában.

Leirhatatlan látvány, ami bent az ember elé tárult. Egész sereg orvos kötöz. A szoba közepén két meztelepre vetkőzött leány áll. Az arcuk, a testük tele fekete-vörös sebekkel, éktelenre nyílt fekélyekkel, mintha bélpoklosok volnának. Emberi vonás nincs az ábrázatokon. Nem sírnak, csak a fogait szorítják össze kegyetlenül és a szemük halálosan kimered. Jobbról-balról ápolók támogatják. Az orvosok nagy üvegekből, vattával, csillapító szerrel mosogatják a szörnyű égéseket, vagy pedig a magától hámló bőrt fejtik le. Amúgy ott marad, a rémitő fehérség, tenyérnyi darabokban, az már eleven hús.

A műtőasztalon kiterített testek, a mik vonaglanak. Végtelen tekercs, — géz-fonatokba burkolják lábujjtól homlokig az összeperzselt teremléseket. Fehér egyenruha. Olyanok benne, mint a mumiak: merevek, mozdulatlanok, nyitott szeműek. Az ember megborad, ahogy a nézést bénító burkolás alól itt-ott kiduzzad egy orr, egy váll, egy mell. Szénfekete, ami kilátszik.

A nagyteremben.

Hordágyon viszik át a haldoklókat a nagy betegszobába. Legalább ötven beteg, sorba, fehér ágyakon. — Mind ül most és riadtan bámulja az egymásután érkező gyoics-tetemeket. Ilyen a halál?

Letompított világosság van. A lámpán nagy, tarka, japáni ernyő lóg, ami a sugarat elveszi.

A leányok mind eszméletnél vannak. Az összegegett sebesültek nem szokták elveszteni öntudatukat. Kezdődik a kihallgatás.

— Hogy hívják?
H — Farkas Gábor. Vincellér. Ő hívta be a leányokat. Meg akarta mutatni, hogy megy a fellegűzés.

Nem igaz: nem volt cigarett a szájában. A fojtás szikrázott ki, mikor az ágyut elsütötte. A borzasztóan összegegett ember nagyokat hördül.

A többi ágyakon szép fiatal formák.

Balogh Juliska fuggivásárhelyi, 18 éves.

Nagy Juliska, 17 éves, fuggivásárhelyi leány. Ő is hibás, mert hívta a leányokat befelé. Szegény sírna, de nem mozdulhat a szája. Ott a kereszkötés.

Balogh Boriska. Csak 15 éves. Barcának hívták becéző néven a szülei. Fuggivásárhelyi.

Serbán Juliska. Ő is 15 éves. — Kettőjük sérülése a legsúlyosabb. — Menthetetlenek.

A többi talán megél, talán...

Helyszíni szemle.

Dr. Miskovszky Jenő kir. alügyész dr. Kérchy Péter vizsgálóbíró, Ehlich Imre rendőrtisztviselő, Bott György detektív késő éjjel, lobogó fáklyákkal kocsin indultak a szőlőhegynek. Helyszíni szemlét tartani, nyomozni mentek.

A viharágyukat pedig el kell távolítani. Divatból kiment ócska csövek. Az eget és a felleget nem lehet dühgesszé s füsttel megrendszabályozni. Isten uja odaít, ahova neki tetszik.

Bejelentett öngyilkosság. Megszökött katona.

A katonai «gyöngyélet» mind sürűbben szedi áldozatait. Nap-nap mellett olvasunk a kaszárnya véres szenzációról. Most Egerből érkezik hozzánk a hír, hogy az ott álmásoszó gyalogezredtől megszökött egy közlegény. Amint a körülményekből következtetni lehet, a szkevény azóta már valószínűleg öngyilkos lett.

Tegnapelőtt este 8 óra tájban az egri kerületi katonai parancsnokságtól egy távirat érkezett a rendőrséghez. A táviratban arról van szó, hogy a

kaszárnyából megszökött Juhász Sándor közlegény. A szökött katona fegyvert és éles töltényeket vitt magával. Kéri a nyomozását és letartóztatását.

Ez a körülmény kétségtelenné teszi, hogy a szökött katona ágyát borzasztó tervek kínozták.

Kiderült, hogy a katona szülei július 22-én levelet kaptak fiuktól, a melyben bejelentette, hogy mire ezt a levelet olvasni fogják, ő már nem lesz az élők sorában.

Juhász Sándor már két esztendő óta szolgál az Egerben állomásoszó gyalogezrednél. Azelőtt a miskolci rendőrségen volt alkalmazva, mint díjnok. Jóravaló, törekvő fiatal embernek ismerték — onnan vonult be a katonasághoz.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást, amely — úgy lehet — egy megrázó tragédia szomorú részleteit fogja földeríteni.

HIREK.

Na, végre

felfedezték. Mit? Az északi, vagy a déli sarkot? Ó, nem. Hanem azt, hogy az ember alapjában véve nem kétlábú, hanem négylábú állat és ha a földön minden a maga természetes rendjében menne, hát az emberek is négykézláb mennének. Ezt a világot talpra állító, sőt a világot négylábra állító felfedezést — amint mi is megirtuk — egy Klotz nevű ur eszközölte és erről azután felolvasást tartott a lipcsei Pestalozzi-egyesületben. És Klotz ur okát adta ennek, azt, hogy a fiziológia szempontjából nem a fej az ember legfontosabb része, hanem a gerincagy.

Hát ez így is van. És én lelkes ömömel csatlakozom Klotz urhoz. Igaza van abban, hogy az embernek, ha volna igazság a földön, négykézláb kellene járniok. És én minden pillanatban várom is, hogy egy-egy embertársam eme egyéniségének, képzettségének, fel fogásának és fiziológiai mivoltának megfelelően, négylábra ereszkedjenek. És abban is igaza van Klotz barátunknak, hogy a fej nem fontos testrésze az embernek. Vannak emberek, akiknél a gyomor a fontos, van, akiknél a vese (már tudniillik a mások veséje), van, akinél a szív, van, akinél az orr, vagy egyéb testrészek. Sőt a legtöbb embernél a torokmandula is fontosabb, mint a fej.

Szóval ez a felfedezés mindenképp igaz. Talpra magyar! Sőt négy talpra.

Csak azt nem tudom, mi van ezen a találmányon új. Eltekintve attól, hogy boldogult Piéto mester vagy kétezer évvel ezelőtt már kijelentette, hogy az ember kétlábú tollatlan állat, — az a jeles emberi tulajdonság, hogy az ember négylábú állat, olyan rég köztudomású, mint maga az ember. Csak mindenki saját magát dicséretes kivételnek tartja e szabály alól.

— **Országos állatvásárok Szatmár-vármegyében.** 29-én Fehérgyarmaton, Nagypaládon és Szinerváraján; 30-án Krasznabéteken. Augusztus 1-én Kézlydarócon; 6-án Aranyosmegyesen, Nagyecsedén; 12-én Avasújváron; 14-én Nagysomkúton; 16-án Csengeren; 23-án Erdőszádán, 26-án Nagybányán.

Református istentiszteletek. Július 28-án predikálni fognak a református templomokban a következők: A nagytemplomban Dicsőfi József lelkész, Kistemplomban 9 órakor G. Szabó Gábor s.-lelkész, 11 órakor Hajdu Gyula s.-lelkész, Kossuth-tcai templomban Bogdán János lelkész, Ispotályi templomban Polgár Gyula s.-lelkész, Csapó-kerti imaházban Kovács János vallásoktató-lelkész. Homok-kerti imaházban Nagy Sámuel hittanhallgató.

Alapszabály láttamozás. A debreczeni fennálló betegsegélyző egyesület alapszabályait a m. kir. belügyminiszter 1912. évi 101,597. szám alatt láttamozta.

Az adókövetési lajstrom közszemlén. Az 1912-ik évi III. osztályú kereseti adó és általános jövedelmi pótdadó követési lajstromok elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t.-c. 16. §-a értelmében folyó évi július hó 27-ik napjától augusztus hó 3-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kitéve. Miről a t. adófizető közönség oly felhívással értesítették, hogy ezen lajstromokat, említett helyen, a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekinthetik meg és ha a követés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyi napig inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vételni nem fognak. Debreczen, 1912. évi július hó 26-án. A városi adóügyosztály.

Halálra szánt özvegy asszony. Öz. Csomós Mihályné Debreczeni Zsuzsanna 65 éves asszony Szabó Józsefné Pélyi-ut 13. szám alatti lakásáról azon kijelentéssel eltávozott, hogy öngyilkos lesz. Az elkeseredett asszonynak fia jelentést tett a rendőrségen és kéri anyjának nyomozását. A halálra szánt öreg asszony 65 éves, magas, vézna, hosszús, barna arcu, összes haja, arca erősen himlőhelyes.

Ne csókolódzzunk! Az amerikaiak sok mindenféle okos dologgal teszik magukat komikussá. Newyorkból jelentik, hogy Milvaukec orvosi egyesülete a minap ünnepies gyűlést tartott, amelyen állást foglalt a csók ellen. Miután több szónok a csókot úgy egészségi, mint etikai és szociális tekintetből áls, kiméletlen bírálat alá fogta, a gyűlés határozatot hozott, amely a csókot, mint «a kultúra szegényfoltját és az egészség, valamint jó erkölcs veszedelmébe sodróját» megbélyegezi. A csók helyettesítéseül a határozat egészen komolyan «az orr vagy a homlok érzéssel teljes összedörzsölését» ajánlja. Az elnökség végül bejelentette, hogy az egyesület kebelében külön bizottság alakult, amely törvényjavaslatot készít «a csókolódzás átkos szokása» ellen. A javaslatot legközelebb benyújtják Visconsin állam törvényhozó testületének.

A debreczeni asztalos ifjakból alakult vigalmi bizottság augusztus 3-ik napján (szombat) Debreczenben, a Munkás Otthon (Margit-fürdő) dísztermében táncal egybekötött műkedvelő előadást rendez, melyen színre kerül: Felhő Klári, eredeti népszínmű három felvonásban, írta Rátkay László. Rendező Rácz István.

Menjünk a Nemzeti Orfeumba Petőfi-tér 9. Kétféle műsor. A nagy műsor keretében fellépnek: Macza, Margit, Lonczy és Terike ének- és táncművésznők.

Hangverseny a Bocskay-ligetben. A Szent László dalegylet folyó évi augusztus hó 4-én, vasárnap délután a Bocskay-ligetbe, Kovács Károly karnagy vezetése mellett hangversenyvel egybekötött kirándulást rendez a következő műsorral: 1. Zenekari nyitány. 2. Népdalegylet Lánytól, éneklő a dalegylet. 3. Monológ. Előadja Varga Erzsike. 4. Duet. Éneklők Faragó Andor és Kéll József. 5. Krasznahorka. Éneklő a dalegylet. 6. Szavaltat. Előadja Kovács Miklós. 7. Kuplák, éneklő Kiss Béla. 8. Népdalegylet Fővénysyrtól. — Éneklő a dalegylet. Hangverseny kezdete délután 5 órakor. Belépti díj helyett 60 filléres jelvényváltás kötelező, mely a hangversenyre is érvényes s a táncban részvételre is jogosít. Vonat indul délután 2 óra 33 perc és 4 óra 28 perckor. Visszafele indul este 8 órakor és 10 órakor.

Gyilkos béres. Nagy Gábor, aki a Dégenfeld-tanyán mint béres szolgált, régi ellensége volt Asztalos Pálnak. A két legény állandóan kellemetlenkedett egymásnak és ahol csak tehettek, bosszantották egymást. — Nagy régen elhatározta már, hogy végez ellenségével. Mult pénteken azután alkalmat került, hogy erejét összemérje Asztalossal. A korcsmában mulatott mind a kettő, persze külön-külön. Amikor már jól beboroztak, késsel támadtak egymásnak. — Nagy úgy szurta szíven Asztalost, hogy ez pár óra múlva meghalt.

Szurkáló cigánylegény. Papp Péter komorzáni lakos és Kanalos Péter cigánylegény már régebbi idő óta haragban voltak. A haragosak a napokban az utcán összetalálkoztak s veszekedni kezdtek. A veszekedés hevében Kanalos kést rántott s azzal Papp Pétert összeszurkálta. A szerencsétlen embert súlyos sérüléseivel a kórházba szállították, a szurkáló cigánylegény ellen a csendőrség megindította az eljárást.

A «Vasárnapi Újság» július 28-iki számának sok érdekes közleménye között is feltűnést keltenek Lénárd Róbert művészi vázlatai Spanyolországból, Iván Ede a nagyban nyai és szolnoki művész-telepekről írt cikket képek kíséretében. Érdekes fényképek vannak továbbá e számban az utászok hidépítési gyakorlatairól, melyek most folytak le a Budapest fölötti duna-szakaszon és a kamaraszilip építéséről, mely a Dunán a Tiszával összekötő csatorna munkálatainak kezdete. Regény kettő van e számban is: a Szende-Dárday Olga eredeti és Claude Farrère fordított regénye, novellát Kanizsai Sándortól, költeményeket Oláh Gáborról, Lovász Károlytól és ifj. Bokay Jánostól közöl e szám. Zemplén Győző Poincaréről, a most elhunyt kiváló francia matematikusról ír. Ezek mellett még sok más közlemény és a rendes heti rovatok egészítik ki e szám változatos tartalmát. Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A «Vasárnapi Újság» előfizetési ára negyedévre öt korona, a «Világkrónikával» együtt hat kor. Megrendelhető a «Vasárnapi Újság» kiadóhivatalában, (Budapest, IV., Egyetem-utca 4-ik szám.) Ugyanígy megrendelhető a «Képes Néplap», a legolcsóbb újság a magyar népszámára, félévre két korona 40 fillér.

Jóírásu leány kiadóhivatalunkba felvétetik. Könyvelésben jártas előnyben részesül.

A japán árvíz rémségei. Tokióból szükségzavru tévirat érkezett, amely szörnyű pusztulásról számol be, amit az árvíz okozott. A nyugati partokon — mondják a jelentések — nagyradás van, amely már eddig is sok emberáldozatot követelt. A vasuti összeköttetés mindenütt megszakadt. Okavában négyszáz üdülővendég a vízbe fullt.

Berzsenyi Ferike, Debreczen kedvence, elsőrendű női zenekarával a «Magyar Király»-kavéházban naponta hangversenyt tart.

Fényképezési készletek műkedvelők részére. Ajánljuk mindenkinek, aki a fényképezést, ezt az elsőrangú, szép sportot megakarja tanulni, hogy úgy fényképező gépet, mint hozzávaló cikkeket az 1854. év óta fennálló elősmert, régi, jónévű **A. Moll.** cs. és kir. udvari szállító cégtől, Wien, I., Tuchauben 9., szerezze be és kérje e cégnek illusztrált árjegyzékét, melyet készséggel megküldenek mindenkinek.

TILOS vadat löni igazolvány nélkül.

Jaj az orvvadászoknak.

Érdekes rendelkezést léptetett életbe Debreczen város területére Jeney Szabó Miklós helyettes főkapitány. Ugyanis mind gyakoribb a panasz, hogy a város területén elszaporodtak az orvvadászok és a vadaknak tilalmi időben való vadászása. Ennek megállítására ezentúl vadat csak igazolvánnyal szabad ámulni, szállítani, vagy venni. Erről szól Jeney főkapitány rendelete, melynek szövege a következő:

Debreczen sz. kir. város területén az orvvadászat s a vadnak tilalmi időben való lövetezése igen gyakorivá válván, a m. kir. Belügyminiszter ur 42,549/1911. VI. a. sz. rendeletével az 1885. évi XX. t.-cz. 38. §-ában gyökerező jogánál fogva elrendelte, hogy Debreczen sz. kir. város területén a vadak eladása, szállítása vagy vásárlása csak a vad jogos szerzését bizonyító igazolványok előmutatása mellett történhetik.

A vad jogos szerzését bizonyító igazolványok a város határára levő vadászterületek birtokosai, vagy bérleti által állítandók ki s rendőrhatalmú megerősítéssel látandók el.

Felhivatnak a vadászterületek bérleti és tulajdonosai, legyenek azok egyesek, vagy társulatok, hogy a területükön elejteit vadak elárúsítói az illeték és díjjegyzék 79. tételének c) pontja értelmében bélyegmentes szabályszerű igazolvánnyal lássák el. Felhivatnak a vadkereskedők s általában a vad viszont elárúsítói, hogy egyfelől önmagukat igazolvánnyal lássák el, másfelől pedig vadat csak a jogos szerzését bizonyító igazolvány felmutatása mellett vásároljanak, — bárki legyen is az eladó.

Felhivatnak a fuvarozási és szállítási hivatalok és vállalatok, hogy szállításra a jogos szerzését bizonyító igazolványok felmutatása nélkül vadat fel ne vegyenek.

Figyelmeztetnek úgy a vadkereskedők, mint a vadat értékesítő egyesek, a fuvarozási és szállítási hiva-

talok és vállalatok, valamint a vadat vásárló nagyközönség, hogy a vadak eladása, szállítása, vagy vásárlására, továbbá a fent körülírt igazolványokra vonatkozó szabályok megszegése kihágást képez s amennyiben súlyosabb beszámítás alá eső cselekmény fent nem forog, a 92,632/1895. sz. belügyminiszteri rendelet értelmében esetleg 10 napi elzárásra változtatható 200 korona pénzbüntetéssel sújtható.

Debreczen, 1912 július hó 8.

Jeney s. k.,
tb. főkapitány.

Megcsipték

Kozenfeld Ignácot, a debreczeni szőkevény fuvarost

Pár hó előtt sok szó esett a lapokban Rosenfeld (Pásztor) Ignác debreczeni fuvarozási vállalkozó eltűnéséről. Rosenfeld nagy adósságokba keveredett. Hitelezői az összes ingóságait letoglaltatták. A bajba jutott vállalkozó egy szép napon eladta a letoglalt kocsiakat és lovakat és a pénzzel megszökött. Egyik verzió szerint Amerikába szándékozott menni, más információk szerint Triesztben járt és onnan Olaszországba készült menni. Egy levelezőlap szövegét közöltük is tőle, melyet Triesztből küldött egyik debreczeni barátjának.

A rendőrségnek a fülébe jutott, hogy a szőkevény a külföldre helyekről küldött levelekkel csak egyszerűt akart nyerni és azt akarja, hogy a körözés hamis nyomra terelődjék. A rendőrség arról értesült, hogy Rosenfeld itthon Debreczenben bujkál. A legerélyesebb nyomozás megállapította, hogy Rosenfeld tényleg Debreczenben járt napokkal ezelőtt. Tegnap aztán hivatalos értesítés érkezett Gacsályból, az ottani csendőrségtől, hogy Rosenfeld Ignácot ott elfogták az apósa lakásán. Letartóztatták és ma reggelre bezárolították a debreczeni királyi ügyészséghez.

A pörös színházi kritika.

Sajtópör a tordai hasadék miatt.

Szegedről írják: Szabadkán két évvel ezelőtt Krémer Sándor szintársulatának két nőtagja között teljes erővel dult az ugynevezett művésznői intrikaharc. A harcban természetesen szerepelt két újságíró is.

Történt pedig, hogy Tordai Etel anyaművésznőnek a lánya, a kis Péma Tusi, — aki most mindketten Heves Béla társulatának tagjai — fellépett a szabadkai színpadon mint egy Gyurkovics-lány. Másnap a Bácskai Hírlap kritikusa alaposan lerántotta a fiatal művésznőt. Ez ter-

mészetenes rettetesen bántotta az anyaművésznőt, különösen mint anyát. Ugy állt bosszút a kritikuson, hogy egy másik la munkatársával támadó cikket íratott a B. H. kritikusa ellen és mindenki, különösen az egyik primadonna ellen, mert az nagyon közel állt az újságróhoz. Szóval megindultak a tipikus vidéki hírlapi veszekedések.

A B. H. munkatársa a harc hevében megkockáztatott egy szójátékot. Emlegette Tordai Etelt, az újságrót és a tordai hasadékat.

Tordai Etel a cikk miatt bepörölte a B. H. munkatársát. Két éven át húzódott ez a sajtópör, ámig végre most békés uton intézték el. Tordai Etel a szegedi törvényszékhez nem adta be a vádiratot és így Tordai Etel megszűnt fölperes, a B. H. volt kritikusa alperes lenni.

Férfikerítés apróhirdetés útján.

Egy késő délután megjelenő négy filléres fővárosi napilapnak a szerelmi adás-vételt közvetítő apróhirdetése között is feltűnt a következő amely egész leplezetlenül — férfikerítés. Ime az apróhirdetés:

SZENVEDELLYEL szeretni tudó, férjétől elhanyagolt, magistermetű molett asszony idősebb uribarátot keres. Ki kielégíti, 50 koronát kap. Továbbra szerényen támogatom. Levelet a kiadóba jelezve, «Mennyei élvezet a földön 36926» jellegével.

Erre az apróhirdetésre két nap alatt nem kevesebb mint huszonhét válasz érkezett a lap kiadóhivatalába. Huszonhét ajánlkozó akadt erre a fizetett szerelemre «Vasas fiu», «Atléta», «Kisbéri gavallérok», «Uriember» és más ilyen sokat ígérő jellegűek alatt. Azt hisszük azonban, hogy ezek a szerelmi üzerek csalatkozni fognak a számításukban. Annak az «elhanyagolt, molett asszony»-nak a szülőhelye valószínűen ott van annak a lapnak a kiadóhivatalában és ez az undorítóan pucérkodó apróhirdetés csak csalétek arra, hogy a huszonhét léprement szerelmi szegénylegény hatóságait az az újság a leveleket jelző apróhirdetése révén megszerezze.

SPORT.

Az F. F. C. Debreczenben.

Holnap, vasárnap délután barátságos mérkőzés lesz a F. F. C. és a DTE között. Az a nagyfoku vereség, melyet a DTE csapata legutóbbi mérkőzése alkalmával szenvedett, készítette őket csapatuk átférfálására, új és jobb erők alkalmazására és erős tréningre. E célból fogadták Löblt, a «Pogon» centerét trénernek, aki a csapatban igazolt játékos is. Ezzel egyidejűleg gondoskodtak új erőkről, így egy kitűnő kapust, Magyar hozták le és egy jó centerfedezetet: Kisst. Azután visszajön Hornacsék is, aki balösszekötőt játszik. E szerint a csapat felállítása a következő volna: Magyar, Loska, Kiss I., Barta, Kiss II., a védelem Magyarral nagyon sokat nyert, de hibáztatható, — hogy az egyik hávéd nem a legjobb. Inkább ajánlanánk Vámost becsnek és helyette a fedezetsorban dr. Markovicsot. Dr. Markovics kitűnő technikával rendelkező játékos és a fedezetsorban (de csakis ott) jó volna. Egyedül talán még jobb-szelsőjük nincsen valami jó, de megállja helyét ott, de inkább ajánlatos volna csak összekötőnek hagyni és Antalt jobbszélbe állítani. Az így megszervezett csapat kitűnő formába lesz rövid idő alatt. Ugyanis naponta tréniroznak Löbl vezetése mellett utána egynegyed angol mértőföldet futnak, hogy tüdejük tárguljon. Erős küzdelmök is lesz holnap. A FFC ugyanis teljes csapatával jön le Debreczenbe. Az FFC a II. oszt. III-ik helyén áll. Jó alkalma lesz a holnapi matsch az átférfált és megerősödött csapatnak a bemutatkozásra. Együttal örülünk annak, hogy a DTE belátta igazunkat, amikor csapatát át akartuk formálni ugyanint ezt a DTE most meg is cselekedte. (v.)

Közgazdaság.

Vendéglősök kongresszusa. A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége ez évi nagygyűlését Pozsonyban tartja szeptember 23-án és 24-én. Ugyanakkor tartja meg közgyűlését a Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pincérek és Kávéssegédék Országos Nyugdíjgyűlése is.

A gazdasági tudósítók jutalma. A földművelésügyi miniszter a folyó évben kiválóan szorgalmas gazdasági tudósítók között jutalmul 99 tenyészállatot, 18 gazdasági eszközt és 42 műtárgyat, valamint több szak-könyvet osztatott ki.

Országos sörárpavásár Miskolcon. A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület augusztus 22-én Miskolcon a megyeháza nagytermében tartja meg XV. országos sörárpavásárját. Az üzletszabályzatot és bejelentési íveket a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatala küld.

A Német Birodalmi Bank. A Német Birodalmi Bank központi bizottságának mai havi ülésén az elnök megjegyezte, hogy az éppen közzétett bankkimutatás kedvező és hogy különösen örvendetes a pénzkészletek gyarapodása a nemskára kezdődő őszi szükséglet alkalmából. A jelenlegi bankkamatláb megváltoztatására nincs ok.

A második országos szövetségi kongresszus. Az október 24-én Budapesten tartandó II. országos szövetségi kongresszus két tárgyának előadására a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége Meskó Pált és Ujhelyi Imrét kérte föl. A tanácskozás és a vele összefüggő tudnivalók részletes programját a kongresszusi iroda, Budapest, üllői-ut 25. legközelebb közzéteszi.

Fizetésekeptelenségek. A bécsi hitellezői védegyet a következő fizetésekeptelenségeket jelenti; Batory Artur Emil posztókereskedő Budapest (Hajós-utca 16); Károlyi Sándor cég Losonc; Kohn József első zágrábi posztóraktár Zágráb.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Ideggyenge férfiak!

Az elgyengült erő azonnali visszaszerzésére legmegbízhatóbbak az

Evalon-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs próbadozoz K. 4.40 1/2 doboz K. 10.50, 1 egész doboz K. 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előrelő beküldése ellenében küldi

Polgár Gyula gyógyszerár
Pozsony, II. Frigyes főherceg-ut 20

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen Dr. Borovszky-fele most már kellemes szagu

BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbatüveg 50 fillér.

Mosakodásra: szépítő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógytáraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő cégeknél: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGÉRIÁBAN,

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál, — Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerárban. — Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbátüveg állatorvosoknak ingyen

Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit-rakpart 45. szám.

Nyugodtan alhat,

ha fehérműje egész éjen át „ASSZONDDICSÉRET” mosó-kivonattal van beáztatva, mert ez a szer a legrövidebb idő alatt nagy könnyűséggel önmagaoldja fel a szennyet e másnap gyorsan és fáradság nélkül lehet a ruhát SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNAL vakító fehérre mosni mert az „ASSZONYDICSÉRET” és a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN úgy fehérítnek, mint a nap!

25.000 koronával szavatolunk a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN és az „ASSZONYDICSÉRET” mosó-kivonattal tisztaságáért.

Még álmában sem

képzelteti el, hogy mennyi vesződséget és mennyi fáradságot takarít meg ha az „ASSZONDDICSÉRET” mosó-kivonattal és RICH CHS-„SZARVAS” MOSÓSZAPPANNON kívül semmiféle más mosószert nem vesz! Ez esetben mindig jó árut vásárol mérsekelt áron és kiméli egyrészt a ruháját, másrészt nem pocskolja el a háztartási pénzét.

25.000 koronával szavatolunk a SCHICHT-„SZARVAS” MOSÓSZAPPAN és az ASSZONYDICSÉRET mosó-kivonattal tisztaságáért.

NYILT-TÉR

Serravallo's

Vasas Kina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hyegenikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLÓ cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszertárakban 1/2 L. üvegekben 2:60 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Előkelő

minden ágazatot mivelő nagy

biztosító intézet

egyik vidéki főigazgatóságának vezetésére alkalmas biztosítási tisztviselőt keres. Olyan erők, akik a biztosítás minden ágazatában jártassággal bírnak, szervezésben és üzletszerzésben nagygyakorlattal rendelkeznek az irodai munkákat végezni tudják, küldjék be ajánlataikat a referenciáik megjelölésével "Szorgalmas és megbízható" jelige alatt Eckstein Bernát hírdetőjébe, Budapest VII. Erzsébet-körut 37

Gyomorgörcs, kólika étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitünőbb háziszser a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő
gyógyszertárában
Debreczen.

HÁRSFALVA gyógyfürdő klimatikus gyógyhely.

(Vasuti állomás.) Posta- és távírda. 230 méter magasságban fekszik a tenger színe felett. **Fürdőidény május 1 - szeptember 30.** Gyönyörű fekvés. ózondus hársfa és fenyőfaerdők. - Kényelmes és olcsó ellátás, modern berendezés, hidegvíz-gyógyintézet, sós- és fenyő belégző termék (Inhalatorium), savanyuvizes és vasas ásványvízfürdők, orvosi felügyelet alatt álló kitünő vendéglők. **Gyógyvize kitünő hatású** tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-hörg- és tüdőhurut, máj- és lépdegánatok, hólyaghurut, specificus a görvélyes csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migräne, histéria, szédülés, nehézlégzés, hipochondria, vérbajok, köszvény, görvély, bujákór, delirium trem. potat. Női bajok, sápkór, havi zavaroknál. Részletesebb felvilágosítással szolgál

Hársfalva, Beregmegeye.

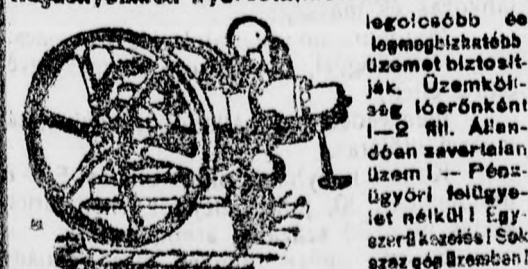
a fürdőigazgatóság.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik az összes bankügyletekkel
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

CLIMAX

verszálmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

15-150 lóerőig ::

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemeltetés egyszerű és könnyű. 1-2 All. Allendben szerelvények. Üzeml. - Pént. Gyári felügyelet nélküli. Egy szerű kezelési. Sok szaz gép üzemben!

Kétszázötven és ártapok díjmentesen.

Bachrich és Társa
betéttársaság motorgyári fióktelepe
Budapest, VI, Váci-körut 59/00

Amerikai Parti Aruház Hatvan-utca 20.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Egy vidéki banknál elzalogosított árukat 50%-al a beszerzési áron alul vettem meg és árakat alábbi olcsó áron ajánlom a n. é. vevő közönségnek.

- Finom zefir férfi ingek K 2.50-től
- Finom fehér " " " 2.-
- Férfi gallérok " " " 1.18 "
- " sapkák " " " 0.50 "
- Fü és leány szalmakalapok " " " 0.30 "
- Finom női batist és zefir blousok " " " 2.-
- Finom női selyem blousok " " " 3.-
- Férfi nadrágtartók " " " 0.50 "
- Kész pongyvlák minden kivitelben " " " 4.30 "
- 2 méter szerb vászon " " " 0.22 "
- Selyem sálak minden elfogadható árért.

Tisztelettel Löwenhelm Albert.

Miért

Ne fogadjunk el Má-à-ást!!

csak Óriás

FEDÁK Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi a bőrt

Mert

a legkényesebb izlést kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz, mint egy más doboz **30 fillér-ért**

ebben a drága világban az egyedüli **olcsóság**

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. **Vastagabb betűvel 10 (tiz) fillér**

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Külföldi praxissal rendelkező, felső ipariskolát végzett fiatalember, ki a műszak minden ágában jártas, Debreczenben állást keres. Szíves megkezeséseket «Műszaki» jeligén a kiadóhivatal továbbítja.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papírúru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

Ipariskolát végzett építési rajzoló augusztus hó 1-re belépésre alkalmasítást keres. Címe: Hamerschmidt Jenő Szombathely, Paragvár-u. 26.

Azonnan belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefékötő munkásnőt, aki szépen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt, biztosítva. Címem: Benedekfy Béla kefékötő mester, Zilah, Szilágy-megye.

CSINOSAN butorozott különbejáratu utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

LUCERNA friss vágású, ölenként 8 fillérvél kapható Biró Pálnak miképcési országút mellett eső kertgazdaságban.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számú S einfeld féle házban, az első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi november. 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni a házmesternél.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Wiener Adófnál Kossuth u. 27.

TISZTESSÉGES fiatal bejárónő egész napra könyvvél jelenkezhet Kigyó-utca 41. sz., délután 2—6 óra közt.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet. Eötvös utca 64.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József-asztalos (Csapó) Berek-utca.

Vizvezeték, Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

csatornázás, központi fűtések szaksterü kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

MOLL-FÉLE Seidlitz-Por.

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhév, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sós-borszesz nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító bedörzsöléseszköz, csúsz és a meg-hülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökeres gondozásáért és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9 Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Ludesser János

női, pipere csipke és rövidára üzlete (Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyon harisnya és

párisi ujdonságokban

CSÁSZÁRFÜRDŐ BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar irlalmas-rend tulajdona. Elsőrangú **kenes hévizi** gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőleg- szénasavas- és villam- vízfürdők. — A fürdő kintinó eredménye használtnak főleg csúszbántalmaknál és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés intányos árak. — Gyógy- és zenéi nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az Igazgatóság.

Cs. és kir. szabadalm.

sérvkötők

pneumatikus gummi pelottával. Haskötők hölgyek és urak részére minden altesti betegség és lógó has ellen. Gummi görcsér harisnyák. Műlábakat és műkezeket amputáltak részére, testegyenestítő-, járó- és támasztó fűzőket. egyenestartókat a ferdénállók részére, —

valamint a betegápoláshoz tartozó összes cikkeket készít a technika legmodernebb elve szerint, legutányosabb gyári árak mellett

KELETI J.

cs. és kir. szabad. sérvkötők és testegyenestítő gépek gyára.

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 17.

Legujabb háromezernél több ábrával ellátott képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapítva 1878.

Telefon 13—76.

Egy okos fej

elsajátítja azon viányoka!, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2 f. élesztő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, egyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanillizására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2—3 jó vanillia-csönek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Venyek ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Thurzófüred

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás Gölniczbánya, 572 m. Posta és távirtda helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely Vizgyógyintézet, vizkurák, inhalációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, villanyozás és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nygasesere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.

Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 heti tartózkodás után 30 százalék árengemény.

Szobák egész idényre olcsó átalányárban bérelhetők.

Állandó fürdőorvos: **Dr. Vladár József** Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.